

เครือข่ายประชาชนปฏิรูปพลังงานไทย (คปพ.)

ด่วนที่สุด

เครือข่ายประชาชนปฏิรูปพลังงานไทย

๒๖๖ ซอยเพชรเกษม ๖๓/๒ แขวงหลักสอง

เขตบางแค กรุงเทพฯ ๑๐๑๖๐

ที่ คปพ. ๑๐๓/๓๘-๒๕๖๐

วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอให้ระงับการทูลเกล้าฯ ร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. เพื่อทบทวน การกระทำที่ขัดต่อข้อบังคับการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ และบทบัญญัติ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

กราบเรียน ฯพณฯ ประธานสมานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย : ๑. สำเนาหนังสือของนางสาวรสนา โตสิตระกูล ถึง ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เรื่อง การตราพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. ไม่ถูกต้องตาม กระบวนการวิธีทางนิติบัญญัติ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐

ตามที่ร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. ที่ได้ผ่านความเห็นชอบจากสมานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ นั้น อาจไม่เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมของ สมานิติบัญญัติแห่งชาติ ไม่ได้คำนึงถึงมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง ขาดความรอบคอบ ไม่ ระมัดระวังในการดำเนินกิจการต่างๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศและประชาชนส่วนรวม ไม่ยึดถือ และไม่ปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ไม่มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องใน กระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน ไม่มีการวิเคราะห์กฎหมายอย่างรอบด้าน ไม่มีการเปิดเผยผลการ วิเคราะห์นั้นต่อประชาชนในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน และเป็นร่างกฎหมายที่ขัดต่อหลักนิติ ธรรม อันอาจเป็นการกระทำความผิดต่อบทบัญญัติหลายมาตราในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ปราบปรามรายละเอียดดังนี้

๑. ในคราวประชุมของสมานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ พบว่ามีการกระทำผิด

ข้อบังคับการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยตัดมาตรา ๑๐/๑ ออก โดยไม่ได้มีการประชุม คณะกรรมการฯ ตามข้อบังคับ และไม่ได้มีการลงมติของสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ตาม หนังสือของนางสาวรสนา โตสิตระกูล ส่งถึง ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เรื่อง การตราพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. ไม่ถูกต้องตามกระบวนการวิธีทางนิติบัญญัติ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.)

๒. มีการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติ มาตรา ๑๖๔ (๑) (๓) และ (๔) แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ดังนี้

มาตรา ๑๖๔ (๑) (๓) และ (๔) บัญญัติเอาไว้ว่า :

“ในการบริหารราชการแผ่นดิน คณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภา และต้องปฏิบัติตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ เปิดเผย และ มีความรอบคอบ และระมัดระวังในการดำเนินกิจการต่างๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศและประชาชนส่วนรวม

(๓) ยึดถือและปฏิบัติตาม หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

(๔) สร้างเสริมให้ทุกภาคส่วนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างเป็นธรรม ผาสุก และสามัคคีปรองดองกัน”

ทั้งนี้ร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. นั้น ยังได้ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๖๔ ดังนี้

๒.๑ มีการเพิ่มระบบแบ่งปันผลผลิตและระบบจ้างผลิตโดยปราศจากบรรษัทน้ำมันแห่งชาติ ทำให้เอื้อประโยชน์ให้กับเอกชนผู้รับสัมปทานเดิมซึ่งไม่สามารถต่ออายุสัญญาสัมปทานได้ อันอาจเป็นการขัดต่อบทบัญญัติในมาตรา ๑๖๔ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

ทั้งนี้ประเด็นสำคัญของการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. คือ การเพิ่มระบบแบ่งปันผลผลิต และระบบจ้างบริการเข้ามาในร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. เพราะเหตุที่ว่าในพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ.๒๕๑๔ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีบทบัญญัติให้ใช้เฉพาะระบบสัมปทานระบบเดียว แต่กำหนดให้ต่ออายุสัมปทานการผลิตแก่เอกชนได้เพียง ๑ ครั้ง จึงมี

เครือข่ายประชาชนปฏิรูปพลังงานไทย (คปพ.)

แปลงสัมปทานแปลงใหญ่ที่สุดในอ่าวไทย ๒ แปลง คือ แปลงเอราวัณและแปลงบงกช ที่จะไม่สามารถต่ออายุสัมปทานให้เอกชนได้อีกตามกฎหมาย หลังสิ้นสุดอายุสัมปทานในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และ ๒๕๖๖ ตามลำดับ ดังนั้นการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. ...จึงเป็นการแก้ไขพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเพื่อแก้ปัญหาที่ไม่สามารถต่ออายุสัญญาสัมปทานในแหล่งเอราวัณและแหล่งบงกช ที่แม้หมดอายุสัญญาสัมปทานแล้ว แต่ยังมีปริมาณปิโตรเลียมเหลืออยู่เป็นจำนวนมากมหาศาล

สาระสำคัญของร่างแก้ไขพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. คือการเพิ่มระบบแบ่งปันผลผลิต และระบบจ้างบริการ ซึ่งทั้ง ๒ ระบบนี้ จำเป็นต้องมีบริษัทพลังงานแห่งชาติเป็นโครงสร้างและกลไกรองรับในการปฏิบัติ การตัดมาตรา ๑๐/๑ ซึ่งบัญญัติให้ตั้งบริษัทน้ำมันแห่งชาติเมื่อพร้อม ออกไป จึงเป็นการทำให้ระบบแบ่งปันผลผลิต และระบบจ้างบริการไม่สามารถปฏิบัติได้จริง เพราะรัฐไม่มีหน่วยงานคือบริษัทน้ำมันแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นผู้ขายหรือจำหน่ายปิโตรเลียมในส่วนที่เป็นของรัฐในระบบแบ่งปันผลผลิต หรือจ้างบริการได้ จึงต้องฝากเอกชนเป็นผู้บริหารและขายปิโตรเลียมแทนรัฐเหมือนกับระบบสัมปทาน การกระทำเช่นนี้จึงเข้าข่ายเป็นการตรากฎหมายเพื่ออำพรางระบบสัมปทานที่จะนำมาใช้ต่ออายุในแปลงเอราวัณและบงกชต่อไป การตรากฎหมายเช่นนี้จึงน่าจะขัดต่อหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรมในการบริหารราชการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๖๔

การตัดเรื่องบริษัทน้ำมันแห่งชาติในมาตรา ๑๐/๑ นั้น เป็นการกำหนดเงื่อนไขให้รัฐจะต้องมอบให้บริษัทเอกชนที่เป็นผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตเป็นผู้ขายปิโตรเลียมส่วนที่เป็นของรัฐแทน ซึ่งก็จะประสบปัญหาในการตรวจสอบ เพราะสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) จะไม่มีอำนาจเข้าไปตรวจสอบบริษัทเอกชนเพื่อให้แน่ใจว่าราคาขายดังกล่าวเป็นราคาสูงสุดที่รัฐพึงจะได้รับ และเป็นธรรมแก่รัฐ

ส่วนการจะมอบให้กลุ่มบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ทำหน้าที่นี้ ก็จะไม่ทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศและประชาชนส่วนรวมเช่นกัน เพราะรายได้และกำไรส่วนหนึ่งจะตกไปเป็นประโยชน์แก่ผู้ถือหุ้นเอกชน ไม่ว่าจะผู้ถือหุ้นสัญชาติไทย หรือผู้ถือหุ้นสัญชาติต่างประเทศ

หากจะมอบหมายให้กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติเป็นผู้ทำหน้าที่ผู้ขายหรือจำหน่ายปิโตรเลียมในส่วนที่เป็นของรัฐ แต่เนื่องจากกฎหมายเกี่ยวกับการแบ่งหน้าที่ส่วนราชการมิได้อนุญาตให้ส่วนราชการใดๆ ทำหน้าที่เป็นผู้ขายหรือจำหน่ายปิโตรเลียมในเชิงธุรกิจ กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติก็จะไม่สามารถทำหน้าที่นี้ได้จริงในทางปฏิบัติ

การพิจารณาผ่านร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. โดยตัดมาตรา ๑๐/๑ จึงเป็นการตรากฎหมายที่ขาดความรอบคอบ และไม่ระมัดระวังในการดำเนินกิจการต่างๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศและประชาชนส่วนรวม ไม่ยึดถือและไม่ปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๒.๒ ร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. ที่ได้ผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ยังไม่ได้แก้ไขความบกพร่องและจุดรั่วไหลให้ครบถ้วนตามรายงานผลการศึกษาของ คณะกรรมาธิการวิสามัญศึกษาปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ และพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวจะได้รับฟังความคิดเห็นรอบด้านจากทุกภาคส่วน รวมถึงการเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้ว ยังได้ผ่านความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยปราศจากเสียงคัดค้านแม้แต่เสียงเดียวในวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๘ อีกด้วย

ดังนั้น สภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงย่อมทราบดีอยู่แล้วว่า ร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. ยังมีช่องว่างทำให้เกิดการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงตามที่ระบุเอาไว้ในผลการศึกษาของ คณะกรรมาธิการวิสามัญศึกษาปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ และพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติก่อนหน้านี้ จึงเป็นกฎหมายที่ขาดความรอบคอบ และไม่ระมัดระวังในการดำเนินกิจการต่างๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศและประชาชนส่วนรวม ไม่ยึดถือและไม่ปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๒.๓ ร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. ขัดแย้งกับผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างสิ้นเชิงตามรายงานของคณะอนุกรรมาธิการวิสามัญ การมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) เรื่องปฏิรูปกฎหมายปิโตรเลียมเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน ซึ่งได้จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

ซึ่งผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนโดยของ คณะอนุกรรมการวิสามัญ การมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) สรุปว่า ประชาชนเสียงข้างมากเกือบทั้งหมดไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. ของกระทรวงพลังงาน ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยให้จัดตั้งบริษัทพลังงานแห่งชาติ และเห็นด้วยกับ ร่างกฎหมายการประกอบกิจการปิโตรเลียมของเครือข่ายประชาชนปฏิรูปพลังงานไทย (คปพ.) ดังนั้น เมื่อร่างพระราชบัญญัติ ปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากสภานิติ บัญญัติแห่งชาติขัดแย้งอย่างสิ้นเชิงจากผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน จึงเป็นการ ตรากฎหมายที่ไม่ได้สร้างเสริมให้ทุกภาคส่วนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างเป็นธรรม ใสสุก และ สามีคคีปรองดองกัน

๒.๔ เป็นร่างกฎหมายที่ไม่ได้ฟังเสียงทักท้วงจากประธานคณะกรรมการตรวจ เงินแผ่นดิน โดยเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ศาสตราจารย์พิเศษชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม ประธาน คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หลังจากได้รับข้อร้องเรียนจากหม่อมหลวงกรกสิวัฒน์ เกษมศรี ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยนโยบายพลังงานและทรัพยากร มหาวิทยาลัยรังสิต และกรรมาธิการวิสามัญ ศึกษาปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ และพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ ปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ เรืองขอให้ประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาเพื่อ ให้ ข้อเสนอแนะนายกรัฐมนตรี ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ดำเนินการถอนร่างแก้ไขพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. เพราะเป็นกฎหมายที่มีช่องโหว่ ให้เกิดการรั่วไหล ในการจัดเก็บภาษีอากร ค่าภาคหลวง และรายได้อื่นของแผ่นดิน

ผลปรากฏว่าประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้มีหนังสือถึง นายกรัฐมนตรีและประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้ถอนร่างพระราชบัญญัติ ปิโตรเลียม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่าง พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. ออกจากการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทั้งนี้ยังได้มีข้อสังเกตด้วยว่า ในการประชุมสภานิติ บัญญัติแห่งชาติ วันที่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่ประชุมเห็นชอบกับรายงานผลการพิจารณาศึกษา ของคณะกรรมาธิการวิสามัญศึกษาปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ และ พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ แต่ในการประชุม พิจารณาร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ วาระที่ ๑ วันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙ สภานิติบัญญัติ แห่งชาติ กลับไม่ถือตามรายงานผลการศึกษาดังกล่าวที่ให้ความเห็นชอบแล้ว ทั้งๆ ที่หากถือตามผล การรายงานดังกล่าว ประเทศชาติจะได้รับผลประโยชน์มากกว่า

ดังนั้น เมื่อปรากฏต่อมาว่า ร่างพระราชบัญญัติ ปีโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. ซึ่งผ่านความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ยังคงไม่ปฏิบัติตามให้ครบถ้วนตามผลการศึกษาของคณะกรรมการการวิสามัญศึกษาปัญหาการบังคับใช้ พระราชบัญญัติปีโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ และพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปีโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั้ง ๆ ที่ได้มีการทักท้วงจากประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแล้ว เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ แล้ว และก็ได้มีการตอบคำถามถึงเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นร่างกฎหมายที่ไม่ยึดถือและไม่ปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๒.๕ เป็นร่างกฎหมายที่ขัดแย้งกับมติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ลงมติ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ มีข้อเสนอถึงนายกรัฐมนตรี ความว่า ควรพิจารณาปรับปรุงเพิ่มเติม พระราชบัญญัติปีโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ และพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปีโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ ให้เป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วนและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันโดยให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วม การรับข้อมูลข่าวสาร และมุ่งหาแนวทางการแก้ปัญหาด้านพลังงานที่เป็นข้อตกลงร่วมกันของทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืนโดยนำร่างกฎหมายของ เครือข่ายประชาชนปฏิรูปพลังงานไทย มาประกอบการพิจารณาปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติปีโตรเลียม พ.ศ. ... ด้วย และหากไม่สามารถดำเนินการได้ ควรพิจารณาถอนร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อนำมาทบทวนใหม่ เมื่อการดำเนินการร่างกฎหมายพระราชบัญญัติ ปีโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. ก็ได้ปฏิบัติตามแต่ประการใด ร่างกฎหมายดังกล่าวจึงขัดแย้งกับมติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอย่างสิ้นเชิง

๓. ร่างพระราชบัญญัติปีโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. อาจเข้าข่ายฝ่าฝืน บทบัญญัติ มาตรา ๗๗ วรรคสอง แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติว่า :

"ก่อนตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้วรัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่างๆที่เปลี่ยนแปลงไป"

ถึงแม้สถานการณ์บัญญัติแห่งชาติจะได้ทำการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. ในวาระที่สามไปเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ แล้วก็ตาม แต่เนื่องจากยังมิได้มีการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมทรงลงพระปรมาภิไธยและยังมิได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา ดังนั้น กระบวนการและขั้นตอนการตรากฎหมายยังไม่เสร็จสิ้น

เมื่อเวลาต่อมาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมตรา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ไว้ ณ วันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐ จึงต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ อย่างเคร่งครัดโดยทันทีนับตั้งแต่วันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งย่อมหมายความว่า การตราพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. จะต้องชอบด้วยมาตรา ๗๗ วรรคสอง ที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ด้วย

ดังนั้นเมื่อ ร่างพระราชบัญญัติ ปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. ซึ่งยังมิได้มีการลงพระปรมาภิไธย หรือหากชัดเจนกว่านั้นว่า นายกรัฐมนตรียังมิได้มีการยื่นทูลเกล้าร่างพระราชบัญญัติ ปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. ก่อนวันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ด้วยแล้ว ย่อมชัดเจนว่า ร่างพระราชบัญญัติ ปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. แม้จะอ้างว่าขั้นตอนการพิจารณาเสร็จสิ้นไปแล้ว แต่ก็ยังอยู่ในขั้นตอน "ก่อนการตรากฎหมาย" อยู่ดี ซึ่งปรากฏว่ายังมิได้มีการดำเนินการตาม มาตรา ๗๗ วรรคสองให้ครบถ้วน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กล่าวคือ รัฐยังไม่ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ไม่ได้วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งยังไม่ได้เปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และไม่ปรากฏว่ามีการนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายในทุกขั้นตอน

๔. มีการกระทำที่ขัดต่อหลักนิติธรรม เพราะมีการฝ่าฝืนบทบัญญัติ มาตรา ๓ วรรคสอง และมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ดังนี้

โดยที่มาตรา ๓ วรรคสอง บัญญัติว่า :

"รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์การอิสระ และหน่วยงานของรัฐ ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของ ประชาชนโดยรวม"

โดยที่ มาตรา ๒๖ วรรคแรก บัญญัติว่า :

“การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ **กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม** ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุและจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย”

ทั้งนี้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบส่งร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติภายหลังจากมีการยกร่างและรู้ผลการลงประชามติว่าประชาชนส่วนใหญ่เห็นชอบกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ แล้ว คณะรัฐมนตรีจึงย่อมจะทราบว่ามาตรา ๗๗ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตรากฎหมายนั้น มีเจตนารมณ์ต้องการให้รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน แต่ในกระบวนการยกร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. นั้น คณะรัฐมนตรีมิได้ให้ความสำคัญแก่การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแต่อย่างใด ดังนั้นถึงแม้จะเป็นช่วงเวลาก่อนหน้ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับก็ตาม แต่การที่คณะรัฐมนตรีปฏิบัติฝ่าฝืนเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่ตนเองเป็นผู้ให้ความเห็นชอบและอยู่ระหว่างการนำออกบังคับใช้ จึงเป็นการกระทำที่ผิดหลักนิติธรรม

นอกจากนี้การที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ตัดสินใจให้มีการลงมติในวาระที่ ๒ และ ๓ ในวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยปราศจากการดำเนินการทุกขั้นตอนให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ในมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ นั้น ก็เป็นที่น่าเคลือบแคลงสงสัยว่ามีเจตนาเพื่อที่จะ “ชิงตัดหน้าลงมติ” พิจารณาร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. ให้แล้วเสร็จก่อนการลงพระปรมาภิไธย ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในวันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐ เพียงเพื่อหวังที่จะได้หลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามขั้นตอนก่อนการตรากฎหมายในมาตรา ๗๗ วรรคสอง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใช่หรือไม่ หากเป็นเช่นนั้นก็ย่อมเป็นการกระทำที่ผิดหลักนิติธรรม เช่นกัน

โดยที่ร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. เป็นกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของประเทศ รวมทั้งส่งกระทบต่อประชาชนและชุมชนตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ในมาตรา ๔๓ (๒) ว่าด้วยการจัดการ บำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมนั้น ต้องรับฟังความเห็นประชาชนอย่างกว้างขวางและรอบด้าน กฎหมายปิโตรเลียมเป็นกฎหมายที่สำคัญเป็นกติกากฎที่ใช้บริหารทรัพยากรปิโตรเลียมที่มีมูลค่าประมาณปีละ ๔ - ๕ แสนล้านบาท เฉพาะมูลค่าปิโตรเลียมจากแหล่งเอราวัณ และแหล่งบงกชมีมูลค่าปีละประมาณ ๒ แสนล้านบาท ดังนั้นก่อนการตรากฎหมายปิโตรเลียม ยิ่งควรที่จะมีการรับฟังความเห็นของผู้เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง และวิเคราะห์ผลกระทบอย่างรอบด้านและเป็นระบบ ซึ่งร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. ยังมิได้มีการดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแต่ประการใด

ตามนิติประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาในสภานิติบัญญัติ หากร่างกฎหมายใดไม่ผ่านกระบวนการวิธีทางนิติบัญญัติที่ถูกต้อง และมีบทบัญญัติที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ร่างกฎหมายนั้นย่อมไม่อาจประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ และไม่สมควรที่จะนำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยให้เป็นที่ระคายเคืองเบื้องพระยุคลบาท

จึงเรียนมาเพื่อให้ท่านพิจารณาระงับการทูลเกล้าร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่..) พ.ศ. เพื่อมาทบทวนกระบวนการวิธีนิติบัญญัติที่ไม่ถูกต้อง กระบวนการตรากฎหมายที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และดำเนินการเสียใหม่ให้ถูกต้อง หรือหากท่านมีความเห็นแย้งตามหลักฐานที่เป็นประจักษ์ชัดข้างต้นแล้ว ขอให้ท่านได้โปรดพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายเพื่อนำเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยเพื่อให้ได้ข้อยุติดังกล่าวเสียก่อน เพื่อมิให้มีปัญหาในภายภาคหน้า และขอได้โปรดสำเนาหนังสือฉบับนี้ให้แก่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องตามข้อบังคับการประชุมและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายปานเทพ พัวพงษ์พันธ์)

ผู้แทนเครือข่ายประชาชนปฏิรูปพลังงานไทย (คปพ.)